

дізнаються про велич української образотворчої культури – живопису, графіки, скульптури, декоративних форм мистецтва. Вони також проводять наукові конференції, симпозиуми, семінари на мистецтвознавчу тематику. Таким чином, завдяки діяльності кафедр та відділень теорії та історії мистецтв у структурі мистецьких навчальних закладів України (Київ, Харків, Львів) відбувається дослідження, науковий аналіз мистецьких процесів та явищ в Україні, визначається їх місце в структурі світової культури.

ЛІТЕРАТУРА

1. Голод І. Мистецтвознавство у національній освіті України / Ігор Голод // Мистецька школа в системі національної освіти України : Навч.-метод. посібник. – Львів : Брати Сиротинські і К, 1999. – С. 15–25.
2. Криволапов М. Київська мистецтвознавча школа (До 50-річчя заснування факультету теорії та історії мистецтва НАОМА) / Михайло Криволапов // Українська академія мистецтва. Дослідницькі та науково-методичні праці. – 2009. – Вип. 16. – С. 52–64.
3. Прибега Л. Кафедри НАОМА як навчальні та науково-методичні осередки / Леонід Прибега // Українська академія мистецтва. Дослідницькі та науково-методичні праці. – 2011. – Вип. 19. – С. 7–9.
4. Федорук О. 50 років факультету теорії та історії мистецтва / Олександр Федорук // Художня культура. Актуальні проблеми. Науковий вісник. – 2010. – Вип. 6. – С. 535–538.
5. Шейко В. М. Наука та освіта незалежної України: культурологічний вимір / Василь Шейко // Вісник Харківської державної академії культури. – 2010. – Вип. 30. – С. 4–15.
6. Яковлев М. Витоки та поступ мистецького навчального закладу / Микола Яковлев, Віталій Щербак // Українська академія мистецтва. Дослідницькі та науково-методичні праці. – 2008. – Вип. 15. – С. 91–100.

УДК 746. 684. 7

Н. М. ВОЛЯНЮК

ХУДОЖНІ ОСОБЛИВОСТІ КОЛОРИТУ ВИШИВКИ НА ЖІНОЧИХ СОРОЧКАХ ПІВНІЧНИХ РАЙОНІВ ТЕРНОПІЛЬСЬКОЇ ОБЛАСТІ ХХ СТОЛІТТЯ

У статті з'ясовано художні та регіональні особливості колориту вишивки на жіночих сорочках північних районів Тернопільської області ХХ століття. Подані дані про монохромний, біхромний, поліхромний колорити вишивки, визначено географію та період їхнього побутування. Простежено взаємозв'язок колориту з композицією орнаменту.

Ключові слова: колорит, вишивка, сорочка, Тернопільська область.

Н. М. ВОЛЯНЮК

ХУДОЖЕСТВЕННЫЕ ОСОБЕННОСТИ КОЛОРИТА ВЫШИВКИ НА ЖЕНСКИХ РУБАШКАХ СЕВЕРНЫХ РАЙОНОВ ТЕРНОПОЛЬСКОЙ ОБЛАСТИ ХХ ВЕКА

В статье выяснено художественные и региональные особенности колорита вышивки на женских рубашках северных районов Тернопольской области ХХ века. Проанализировано монохромную, бихромную и полихромную вышивки, определено географию и период их бытования. Прослежена взаимосвязь колорита с композицией орнамента.

Ключевые слова: колорит, вышивка, рубашка, Тернопольская область.

ARTISTIC FEATURES OF EMBROIDERY COLORATION ON WOMEN'S SHIRTS IN THE NORTHERN PARTS OF TERNOPIL REGION OF THE XXth CENTURY

In recent years, there has been an increasing interest in the study of folk embroidery of different regions of Ukraine, however scientific works suggest that the artistic features of embroidery decoration on shirts of Ternopil region has not been the subject of special research. Therefore, the objectives of this article are to define the artistic features of embroidery coloration on women's shirts in the northern parts of Ternopil region of the XXth century and to identify their local and nationwide characteristics. The research was carried out with the help of the following methods: analysis, synthesis and comparison. As a result, it was proved that coloration is an essential feature for understanding the artistic and stylistic peculiarities of embroidery. Coloration played an important role in decoration of shirts and performed a number of functions (guarding, aesthetic, ethnographic-and-territorial distinctive, sex-and-age differentiating). The main factor that influenced the coloration of embroidery was ethnographic delimitation of the region. Customs, nature, social and household conditions that surrounded folk masters during the given century were the source of artistic traditions of coloration. Such source base influenced the popularity of a particular coloration in the northern parts of Ternopil region (Kremenets, Shumsk, Lanivtsi, Zbarazh districts), which, according to ethnographic delimitation, belong to the southern Volyn. Due to the fact that traditions of embroidery of the above mentioned districts are distinguished by typical features of coloration we also outlined areas of embroidery the coloration of which is marked by local peculiarities. So, summing up we point out that Volyn red and black coloration of embroidery is typical for four districts of Ternopil region (Kremenets, Shumsk, Zbarazh, Lanivtsi), but this coloration is not equally manifested in every area. It is worth noting that the largest number of women's shirts, decorated in red and black colours, is registered in Shumsk and Kremenets districts, smaller number is recorded in Lanivtsi and the least amount of shirts was registered in Zbarazh. Besides, neighborhood with such ethnographic territory as Polissya that is characterized by rich red colour of embroidery also exerted artistic influence on coloration of embroidery of Ternopil region. Moreover, it should be noted that along with the traditional red and black coloration, polychrome colour was used in some villages and has a number of local variations.

Thus, all of the above mentioned suggests that three types of coloration were common in the northern areas of the region: monochrome, which was used at the turn of the XIX - XXth centuries; traditional red and black colours, which were the most popular from 1900 to 1948; and polychrome, which began to be used in the decoration of women's shirts from 1930 to the end of the XXth century.

Key words: *coloration, embroidery, shirt, Ternopil region.*

Колорит є вагомою ознакою для з'ясування художньо-стилістичних особливостей вишивки. Він відігравав важливу роль в оздобленні сорочок і виконував низку функцій (оберегову, естетичну, етнографічно-територіально-розпізнавальну та статево-віководиференціюючу). Основним чинником, який впливав на колорит вишивок, було етнографічне розмежування області, а джерелом його художніх традицій виступали звичаї, природа та соціально-побутові умови, які оточували народних майстринь протягом означеного століття. Наявність такої джерельної бази зумовлювала популярність того чи іншого колориту в північних районах Тернопільської обл. (Кременецький, Шумський, Лановецький, Збаразький р-ни), які за етнографічним розмежуванням належать до південної Волині. З огляду на те, що традиції вишивки означених районів виокремлюються типовими ознаками колориту, нами зафіксовані осередки вишивки, колорит яких позначений локальними особливостями.

Варто зауважити, що в літературних джерелах маємо брак відомостей з окресленої проблеми, тому актуальність теми є очевидною. Крім того, зібраний матеріал у краєзнавчих музеях області потребує узагальнення відомих та висвітлення маловідомих фактів про художні особливості колориту вишивки на жіночих сорочках вузької етнографічної території

окресленого періоду. З іншого боку, така наукова розвідка дасть змогу всебічно оцінити колорит, виявити його локальні та загальноукраїнські риси.

Нами встановлено, що існує чимало ґрунтовних наукових праць, присвячених народній вишивці України, де частково знаходимо інформацію і про вишивку Тернопільської області. Це, зокрема, дослідження Т. Кари-Васильєвої [7], [8], [9], [10], [11], [12], Р. В. Захарчук-Чугай [5], [6], Г. Стельмашук [20], Л. Булгакової-Ситник [1], А. Є. Гриба [3], О. Покусінського та Л. Покусінської [17], М. Прончук [18], М. І. Чумарної [22], Л. Чайковської [21], О. Кривинюк [14], О. Ю. Косміної [13], І. О. Добрянської [4] В. Винничука [2] та ін. Втім, згадані науковці зосереджують увагу переважно на провідних етнографічних регіонах України, і, що важливо, подають цілісну, узагальнюючу картину побутування народної вишивки. У зв'язку з цим вважаємо за доцільне, опираючись на вагомий напрацювання вчених, з'ясувати особливості колориту вишивки жіночих сорочок північних районів Тернопільської області.

Мета статті – з'ясувати художні особливості колориту вишивки на жіночих сорочках північних районів Тернопільської обл. ХХ ст., виявити його локальні та загальноукраїнські риси.

Так, найдавніші зразки вишивок, збережені в музеях області, належать до кінця ХІХ – початку ХХ століття. Такі вироби зафіксовані у Кременецькому р-ні, їх вишивали червоним, білим, рідше бузковим кольором. У фондах Кременецького краєзнавчого музею (далі ККМ) знаходиться сорочка, плечові уставки якої виткані технікою човникового ткацтва в червоному колориті [24]. Очевидно, оздоблення сорочок червоним або темно-вишневим кольором має прямі аналогії з колоритом народного ткацтва Волині. Яскравим прикладом вишивки білим кольором може слугувати виріб із с. Тилявка Кременецького р-ну (1937 р.), зафіксований у фондах ККМ [25]. Сорочка виготовлена з домотканого конопляного полотна і вишита білими нитками з поєднанням різних технік («коса гладь», «вирізування», «хрестик», «косічка»). Прикладом вишивки бузковим кольором може слугувати фрагмент чоловічої манишки з с. Горинка (Кременецький р-н.), який передала до ККМ Киричук П. С. Це тонка смуга геометричного орнаменту, вишита технікою «вертикальної гладі», що за технологією виконання є наближеною до техніки «насилування», але традиційний червоний майстриня замінює на бузковий колір [26].

Проте варто наголосити на тому, що з початку і до кінця ХХ ст. для оздоблення жіночих сорочок, паралельно з монохромною, використовували поліхромну вишивку. В таких вишивках одночасно могли поєднувати від двох до десяти кольорів. Популярність такої поліхромії зумовлена низкою факторів: використання фабричних ниток (ірис, муліне, заполоч та ін.) для вишивання [1, с. 34–40], поширення з 1871 р. російської друкованої продукції, що популяризувала вишивки в насиченому колориті технікою «хрестик» [16, с. 38]. Усе це призвело до того, що визначити приналежність вишивки пізнішого часу (друга пол. ХХ ст.) до певної етнографічної території вкрай складно. В усіх орнаментах зустрічаються однаково яскраві кольори та їхні різноманітні сполучення, раніше не відомі народній вишивці. Однак зафіксовані вироби першої чверті ХХ ст. дають змогу окреслити певні групи колориту, оскільки вишивки різняться між собою саме за його художніми особливостями.

Отже, до першої групи відносимо вишивки, які виконані червоними та чорними нитками (м. Кременець, с. Веселівка, Мала Андруга, Рудка, Тилявка, Ридомиль). Подібний колорит зустрічаємо на усіх сорочках, зокрема чорний, порівняно з червоним він рідше має домінуючу роль. Ним вишивали бордюри та сітки з ромбів, що служило тлом для подальшої композиційної розробки орнаменту. Тому типовою ознакою вишивки жіночих сорочок у червоно-чорному колориті є те, що мотиви орнаменту (квіти, кетяги калини, восьмипроменеві зірки) майже завжди виконували червоним кольором, а стебла та листя – традиційним чорним. Такі прийоми надавали вишивкам піднесеної урочистості або умовної строгості. Так, у с. Горинка в оздобленні жіночих сорочок кінця ХІХ – початку ХХ ст. (зразки яких до ККМ передала Киричук П. С.) домінував чорний колір з незначним вкрапленням темно-червоного, який вводили у пелюстки квітів та бутони [27]. Поєднання інших двох кольорів у Кременецькому р-ні трапляється рідко, втім у ККМ зафіксовано взірці манжетів із с. Горинка, вишиті хрестиком із поєднанням бузкової, вишневої (квіти) та червоної (стебло із листям) барви.

Зафіксовані матеріали дають можливість виокремити другу групу вишивок, колорит яких сягає 5-и різних відтінків. Найбільше таких узорів зафіксовано у с. Ридомиль (1938 р.) і значно менше у с. Горинка (1930 р.). Такі вишивки обмежені барвистістю: це переважно темно-зелений, темно-фіолетовий, темно-червоний, чорний, до яких у невеликій кількості введено жовтий, блакитний, світло-рожевий, рідше світло-зелений, кольори. Спільною ознакою названих вишивок є ламана гілка, виконана чорним, листочки – зеленим, квіти – темно-червоним, вишневим або темно-фіолетовим кольором. Жовтим найчастіше вишивали середину квітки або ж листочка [28]. Внаслідок обмеження кольорової гами вказані квіткові орнаменти виглядають стриманими та лаконічними.

Третю групу складають вишивки, колорит яких нараховує від п'яти до десяти різних відтінків. Найбільше таких вишивок зафіксовано у с. Ридомиль та Мала Андруга, які датуються 1936–1938 рр. У таких рослинних та геометричних орнаментах для підсилення ритму композиції використано контрастні чергування різних відтінків. Так, на узорах із с. Ридомиль видно, що сітку з ромбів, яка служить полем для вишивки, виконано чорним кольором (його зверху обшито червоним, а всередині підкреслено жовтим). За таким принципом виконано вишивки з с. Мала Андруга, у яких вишивальниці ніби навмисно розташовують поруч темні та світлі кольори. Виокремлення домінуючого кольору та розбудова колориту вишивки навколо нього є характерною особливістю вишивки сорочок вищезгаданих сіл. Тому в усіх вишивках легко простежуються основні кольори: червоний, чорний, жовтий, темно-синій, темно-вишневий, темно-зелений та додаткові, які утворені з їх відтінків. Виявлені риси колориту дають змогу говорити про те, що народні майстрині оперували поняттям контрасту і використовували його у своїх вишивках.

Окрім того, окремого аналізу потребує колорит вишивки на жіночих сорочках Шумського р-ну. Тут, як і в Кременецькому р-ні, використовували біхромну та поліхромну вишивки. В останніх використовували не більше, як 7–8 кольорів, також простежується побутованя і триколірної вишивки. Характерною особливістю виробів означеного району є червоно-чорний колорит волинського типу вишивки, проте зафіксовані села, які локалізуються як окремі осередки використання того чи іншого колориту. У ході аналізу ми виявили, що в с. Вілія, Рахманів, Залісці, Радошівка [29] до кінця 1938 р. у вишивці жіночих сорочок домінував червоно-чорний колорит із яскраво вираженою домінантою червоного кольору. Типовою ознакою вишивок із с. Соснівка [30] є те, що чорними нитками вишивали стебло, ламану гілку та інколи листя, усі інші елементи орнаменту (восьмипелюсткові зірки, квіти) виконували червоним кольором, що, у свою чергу, споріднює такі вишивки з колоритом виробів Кременецького р-ну. Про давнє походження колориту названих вишивок свідчать техніки їх виконання. Так, у с. Соснівка дрібні стилізовані червоні листочки виконані технікою «рахункової гладі», які обшито чорною ниткою технікою «обводи» [31], проте найчастіше вишивки у червоно-чорному колориті з означених сіл виконувались хрестиком.

Чимало оригінальних вишивок із с. Стіжок зосереджено у фондах ККМ. Вони виокремлюються з-поміж інших оригінальністю колориту і більше ніде не зустрічаються. Це здебільшого поліхромні вишивки, якими оздоблювали манжети рукавів жіночих сорочок. Аналіз цих вишивок дає змогу поділити їх на дві групи. До першої групи належать вишивки, колорит яких обмежується трьома кольорами (чорний, червоний та темно-жовтий) [32]. Часто це тонка смуга геометричного орнаменту, яка утворена з ромбів, квадратів, крапок, восьмипелюсткових зірок, рідше – простих стилізованих квіткових мотивів, завиток, сердечок. Характерною прикметою означених вишивок є широкі та вузькі бордюри, вишиті лише чорним кольором, що, у свою чергу, обрамлюють з обох сторін основну смугу орнаменту. Таким чином, бачимо, що домінуючі мотиви орнаменту (ромб, трикутник, восьмипелюсткова зірка) завжди виконано червоним або чорним кольором, у середині кожного з них кількома жовтими хрестиками вишиті малі квадратики або ромбики. На кожному узорі центральну смугу орнаменту обрамлено з обох сторін тонкими стрічками вишивки таким же жовтим кольором технікою «косічка», над якою розміщено уже згадані бордюри, вишиті чорними нитками. Детальний аналіз цієї групи вишивок дає нам підстави говорити про локальність колориту проаналізованих вишивок, оскільки вони виокремлюються власною, лише їм характерною

схемою розробки композиції. Зауважимо, що також простежується почерк однієї майстрині або осередку, де виконували вишивки у стриманому колориті, з домінуванням трьох кольорів та різними варіантами їх поєднання.

До другої групи належать вишивки, виконані шовковими нитками, які порівняно з вищезгаданими вирізняються складнішою поліхромністю: до традиційних чорних, червоних, жовтих кольорів вводять темно-синій, темно-вишневий, різні відтінки блакитного, зеленого, червоного, білого. Окрім того, в одному виробі поєднували чотири або дев'ять різних відтінків. В усіх вишивках цієї групи простежуються тотожні орнаментальні мотиви та спільні кольори: темно-синій, темно-вишневий, темно-жовтий, червоний, чорний, білий, зелений, блакитний, бузковий [33]. Композиційна розробка орнаменту така ж сама, як і в попередніх вишивках, проте тут зустрічаємо багато архаїчних мотивів орнаменту: восьмипроменеві та товкмацькі зірки вишиті рахунковою гладдю бузковим, оливковим, блакитним кольором та ромби, трикутники, квадрати, круги, трилисники, берегині і стилізовані дерева життя виконані вищеназваними кольорами, проте технікою «хрестик».

Виявлені вишивки позначені гармонійним поєднанням кольорів та споріднених відтінків, за допомогою яких підкреслено ритм композиційної будови орнаменту. Насичені відтінки межують з менш яскравими. Так, на одному із зразків вишивки спостерігаємо, що центральна смуга орнаменту утворена з пар трикутників, які гострими кутами розгорнуті в лівий та в правий боки. Такі пари розміщено у два ряди. Перший ряд трикутників вишитий поєднанням контрастних кольорів: один трикутник синій, другий – червоний. У другому ряду трикутники вишиті в наближеній гамі кольорів: червоний та темно-жовтий. Верхня та нижня смуги трикутників розділені ланцюжком із квадратів, де чорний квадрат заповнено червоним кольором, а червоний – чорним. Такий принцип використання контрастних та наближених кольорів, обмеження кольорової палітри створює чіткий ритм композиції, а бордюри у чорному колориті підкреслюють лаконічність вишивки. Зазначені прийоми поєднання колориту та композиційної розробки орнаменту зустрічаємо і на інших зразках цієї групи вишивок, що, власне, і дає нам підстави виділити їх в окрему групу.

Значно менше відомостей зібрано з околиць Лановецького р-ну. Відомо, що оздоблення жіночих сорочок виконували у червоно-чорному і рідше в поліхромному колориті; за словами народної вишивальниці Світлани Ігнатівни Новосад [19, с. 1], художньо-стилістичні особливості вишивки Лановецького р-ну є співзвучними з волинською вишивкою.

Вишивки жіночих сорочок Збараського р-ну виокремлюються характерним колоритом. Це пов'язано з тим, що Збараський р-н знаходиться на межі Волині та Галичини. Таким чином специфіка етнографічного розташування зумовлювала колорит вишивок цього району. Якщо колорит вишивок на жіночих сорочках вищезазначених районів співзвучний із колоритом волинської вишивки, то колорит вишивок Збараського р-ну більшою мірою ототожнюється із вишивками Галичини [15, с. 5]. Це можна пояснити тим, що тут вишивки розрізняються як галицькі та волинські відповідно до того, який орнамент та техніки переважають в оздобленні виробів.

Отож, для чотирьох районів Тернопільської області (Кременецький, Шумський, Збараський, Лановецький), які за етнографічним поділом належать до Волині, характерним є волинський червоно-чорний колорит народної вишивки, що проявляється в кожному районі, проте не однаковою мірою. Тут варто зауважити, що найбільшу кількість жіночих сорочок, оздоблених у червоно-чорному колориті, зафіксовано в Шумському та Кременецькому р-нах, менше – у Лановецькому, і ще менше – у Збараському р-ні. Окрім того, враховуючи сусідство з Поліссям, для якого є характерним насичений червоний колір вишивок, ми не виключаємо художніх впливів і цієї етнографічної території. Також зазначимо, що поряд із традиційним червоно-чорним колоритом побутував і поліхромний, який використовувався в окремих селах і має низку локальних варіантів. Таким чином, усе вищесказане свідчить про те, що у північних районах області побутувало три типи колориту: монохромний, який використовували на зламі XIX – XX ст., традиційний червоно-чорний, що був найпопулярнішим з 1900 р. по 1948 р., та поліхромний, який використовували в оздобленні жіночих сорочок з 1930 р. до кінця XX ст.

ЛІТЕРАТУРА

1. Булгакова-Ситник Л. П. Подільська народна вишивка (етнологічний аспект) / Л. П. Булгакова-Ситник – Львів: Інститут народознавства НАН України, 2005. – 338 с.
2. Винничук В. Орнамент у вишивці та ткацтві Волині / В. Винничук. – Луцьк : Надстир'я, 2004. – 160 с.
3. Гриб А. Є. Барвисті джерела / А.Є. Гриб. – Тернопіль : Амбер, 1998. – 150 с.
4. Добрянська І. О. Типи та колорит західноукраїнської народної вишивки / І. О. Добрянська, І.Ф. Симоненко // Народна творчість та етнографія. – 1983. – №4. – 75–83 с.
5. Захарчук-Чугай Р. В. Народні художні промисли УРСР: довідник / Р. В. Захарчук-Чугай. – К. : Наукова думка, 1986. – 136с. : іл.
6. Захарчук-Чугай Р. В. Українська народна вишивка Західних областей УРСР / Р. В. Захарчук-Чугай. – К. : Наукова думка, 1988. – 184 с.
7. Кара-Васильєва Т. В. Українська вишивка / Т. В. Кара-Васильєва, А Чорноморець. – К. : Либідь, 2002. – 160 с. : іл.
8. Кара-Васильєва Т. В. Народна вишивка / Т. В. Кара-Васильєва. – К. : Либідь, 1996. – 99 с.
9. Кара-Васильєва Т. В. Сучасна українська вишивка / Т. В. Кара-Васильєва. – К. : Знання, 1986. – 46 с.
10. Кара-Васильєва Т. В. Українська вишивка [альбом] / Т. В. Кара-Васильєва. – К. : Мистецтво, 1993. – 263 с. : іл.
11. Кара-Васильєва Т. В. Українська народна вишивка / Т. В. Кара-Васильєва, А. Заволокіна. – К. : Либідь, 1996. – 99 с.
12. Кара-Васильєва Т. В. Історія українські вишивки / Т. В. Кара-Васильєва. – К. : Мистецтво, 2008. – 470 с. : іл.
13. Косміна О. Ю. Традиційне вбрання українців / О. Ю. Косміна. – К. : Балтія-Друк, 2008. – Т.1 : Лісостеп. Степ. – 160 с. : іл.
14. Кривинюк О. Українські народні узори з Київщини, Полтавщини, Катеринославщини: [альбом - буклет] / О. Кривинюк. – К., 1928. – 6 с.
15. Народне мистецтво Тернопільщини: альбом / [упорядник М. Білоус]. – Тернопіль : Терно-граф, 2006. – 88 с.
16. Народний костюм як виразник національної ідентичності: збірник наукових праць / [за ред. д-ра мист-ва М. Селівачова]. – К. : ТОВ «ХІК», 2008. – 310с. : іл.
17. Покусінська Л. Борщівська народна сорочка / Л. Покусінська, О. Покусінський. – К. : ТОВ «Новий друк», 2012. – 362 с. : іл.
18. Прончук М. Фольклор і етнографія / Марія Прончук [рукопис]. – Шумськ. 1990. – 60 с.
19. Польові матеріали, зібрані в м. Ланівці Лановецького р-ну Тернопільської обл. // Архів автора. – Зошит № 11. – 1 с.
20. Стельмашук Г. Г. Давнє вбрання на Волині / Г. Г. Стельмашук. – Львів : Волинська обласна друкарня, 2003. – 276 с.
21. Чайковська Л. Народний одяг волинян другої половини ХІХ – початку ХХ століття / Лідія Чайковська. – Київ : друкарня «Huss», 2012. – 152 с. : іл.
22. Чумарна М. І. Код української вишивки / М. І. Чумарна. – Львів : Априорі, 2008. – 188 с. : іл.
23. Фонди Кременецького краєзнавчого музею. ТК – № 56.
24. Фонди Кременецького краєзнавчого музею. ТК – № 54.
25. Фонди Кременецького краєзнавчого музею. ТК – № 459.
26. Фонди Кременецького краєзнавчого музею. ТК – № 458.
27. Фонди Кременецького краєзнавчого музею. ТК – № 140.

28. Фонди Кременецького краєзнавчого музею. ККМ – 2193 ТК – № 57.
29. Фонди Кременецького краєзнавчого музею. ТК – № 82.
30. Фонди Кременецького краєзнавчого музею. ТК – № 88.
31. Фонди Кременецького краєзнавчого музею. ТК – № 159.
32. Фонди Кременецького краєзнавчого музею. ТК – № 154
33. Фонди Кременецького краєзнавчого музею. ТК – № 180.

УДК 72.012.8 «20» (477.41)

В. О. ВОЛОШЕНКО
О. М. ВОЛОШЕНКО

ВИКОРИСТАННЯ ХУДОЖНЬОГО МЕТАЛУ В ІНТЕР'ЄРАХ ГРОМАДСЬКИХ БУДІВЕЛЬ МІСТА КИЄВА ДРУГОЇ ПОЛОВИНИ ХХ СТОЛІТТЯ

У статті розглянуто гармонійне використання художнього металу в інтер'єрі громадських споруд міста Києва другої половини ХХ ст. Висвітлено коротку характеристику художньо-декоративних творів з металу як елемента збагачення й наповнення загального образу предметно-просторового середовища.

Ключові слова: метал, декоративне панно, художньо-декоративний твір, ковка, чеканка, інтер'єр, громадські споруди.

В. А. ВОЛОШЕНКО
О. М. ВОЛОШЕНКО

ИСПОЛЬЗОВАНИЕ ХУДОЖЕСТВЕННОГО МЕТАЛЛА В ИНТЕРЬЕРЕ ОБЩЕСТВЕННЫХ ЗДАНИЙ ГОРОДА КИЕВА ВТОРОЙ ПОЛОВИНЫ ХХ ВЕКА

В статье рассмотрено гармоничное использование художественного металла в интерьере общественных зданий города Киева второй половины ХХ в. Дано краткую характеристику художественно-декоративных произведений из металла как элемента обогащения и наполнения общего образа предметно-пространственной среды.

Ключевые слова: металл, декоративное панно, художественно-декоративное произведение, ковка, чеканка, интерьер, общественные здания.

V. O. VOLOSHENKO
O. M. VOLOSHENKO

THE USE OF METAL ART IN THE INTERIORS OF PUBLIC BUILDINGS IN KYIV IN THE SECOND HALF OF TWENTIETH CENTURY

The article deals with the harmonious use of artistic metal in the interior of public buildings in Kyiv in the second half of the twentieth century. Briefly covers 60–70 years.

The role of artistically ornamental piece of metal in the interior of public buildings of the late twentieth century is determined.

The creative experience of decorative and applied arts masters that worked in artistic metal technic is generalized. Owing to this kind of art they created a special world filled with images that evoked both meditation and deep feeling that became the pride of the national culture. The works of artists were admired, argued that the Ukrainian decorative art is a phenomenon, an essential and integral part of the national art. Among the artists of that time, the most famous are : V. Borodaev